

ГОМЕЛЬСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ПРАЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЯДНАІЦСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМА, РЕКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАУ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 4 (640) | Аўторак, 10 лютага 1987 года. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. | Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

Ідзе Усесаюзны
месячнік

НА МАРШЫ СЛАЎНАЙ ТРАДЫЦЫІ

Ёй стала правядзенне Усесаюзнага месячніка абарона-масавай работы, прысвечанай чарговай гадавіне Савецкай Арміі і Ваенна-Марскога Флоту. Сёлета гэты месячнік, які ўзяў старт 23-га студзеня, прысвечаны таксама 60-годдзю ДТСААФ СССР.

Камітэты ДТСААФ і ЛКСМБ, прафком студэнтаў універсітэта распрацавалі і зацвердзілі на сумесным пасяджэнні мерапрыемствы па дастойнай сустрэчы дня нараджэння Узброеных Сіл СССР. У канцы студзеня 38 найбольш актыўных удзельнікаў універсітэцкага клуба мастацкай самадзейнасці выехалі ў Рэчыцкі, Мазырскі і Петрыкаўскі раёны. Маршрут агітбрыгады прайшоў па многіх населеных пунктах Беларускага Палесся, чья гісторыя звязана з рэвалюцыйнымі, баевымі і працоўнымі традыцыямі савецкага народа. Самадзейныя артысты выступалі з канцэртамі, значную прапагандыскую работу сярод вясковага насельніцтва моладзі правялі лектары.

У дні студэнцкіх канікул у Лельчыцкі, Калінінкі і Светлагорскі раёны выязджаў калектыў народнага тэатра ГДУ «Ліостэрна». На срод гледачоў ён прадстаўляў свой новы спектакль «Рэвізор».

Асабліва насычанай будзе праграма месячніка ў першыя два тыдні другога вучэбнага семестра бягучага пачатковага года. Адбудуцца цікавыя агітпаходы, сустрэчы з ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны і працы, перадавікамі вытворчасці, Ленінскія чытанні і тэатрычныя заняткі на тэмы: «У. І. Ленін, КПСС аб абароне сацыялістычнай Айчыны», «КПСС — натхняльнік і арганізатар гераічнай барацьбы савецкага народа і яго Узброеных Сіл у гады Вялікай Айчыннай вайны» і інш.

Значна прыбавілася цяпер работы агітатарам і палітінфарматарам. Набываюць шырокі размах фізкультурна-масавыя, спартыўныя і аздараўленчыя мерапрыемствы, шырыцца шэфская дамога гарадскімі школамі і вытворчасці.

А. БАРСУКОВА,
намеснік сакратара
камітэта ЛКСМБ ГДУ
па ідэалагічнай рабоце

КАМСАМОЛЬСКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

31-га студзеня ў Гомелі адбылася XXV абласная справадзена-выбарная камсамольская канферэнцыя. Ад камсамольскай арганізацыі нашага ўніверсітэта яе дэлегатамі былі сакратар камітэта ЛКСМБ ГДУ А. Дзямідзенка, студэнт гісторыка-філалагічнага факультэта А. Дрозд, С. Лысенка, У. Кунцэвіч і студэнт геалагічнага факультэта А. Шкірыч.

На канферэнцыі з дакладам «Справаздача абласнога камітэта ЛКСМБ Беларусі і задачы абласной камсамольскай арганізацыі па далейшаму ўзмацненню камуністычнага выхавання моладзі ў святле ўставак XXVIII з'езда КПСС» выступілі першы сакратар абкома камсамола Уладзімір Трацякоў.

Справаздачу рэзійнай камісіі абласной камсамольскай арганізацыі зрабіў яе старшыня Уладзімір Жукаў.

У абмеркаванні заслуханых справаздач прынялі ўдзел 12 дэлегатаў, якія прадстаўлялі камсамольскія калектывы розных галін народнай гаспадаркі, студэнцкую і вучнёўскую моладзь.

Дэлегатаў канферэнцыі віталі старшыня Паўднёва-западнага Саюза Сацыялістычнай моладзі Чэхаславакіі Эміл Прокаш і старшыня Еленбургскага ваяводства Камітэта Саюза Сацыялістычнай моладзі Польшчы Марэк Цэханоўскі, юныя ленынцы.

На канферэнцыі выступілі першы сакратар абкома КПБ А. С. Камай.

Канферэнцыя выбрала абласны камітэт камсамола, рэзійную камісію абласной камсамольскай арганізацыі, дэлегатаў на XX з'езд ВЛКСМ і на XXVIII з'езд ЛКСМБ.

Членам абкома камсамола і дэлегатам XXVIII з'езда ЛКСМ Беларусі выбраны сакратар камітэта ЛКСМБ нашага ўніверсітэта А. Дзямідзенка.

На арганізацыйным пленуме абкома камсамола яго першым сакратаром выбраны У. К. Трацякоў, другім сакратаром — Т. І. Кабанова, сакратарамі — С. Р. Жыляк, Н. А. Мянліч.

На Савеце ўніверсітэта з большай аддачай кожнага

У канцы першага семестра бягучага навучальнага года адбылося пасяджэнне Савета ГДУ. Асноўным на парадку дня было пытанне «Вынікі навуковых даследаванняў, вучэбнай, вучэбна-метадычнай работы і падрыхтоўкі навукова-педагагічных кадраў за 1986 год і задачы на 1987 год». Заслуханы і грунтоўна абмеркаваны справаздачы праектараў: па навуковай рабоце — прафесара М. В. Навучыцеля, вучэбнай рабоце — прафесара, члена-карэспандэнта АН БССР Л. А. Шамяткова, па завочнаму навучанню — дацэнта Л. М. Селкі.

Як у справаздачах, так і ў выступленнях галоўнага ўвага была звернута на якаснае палепшэнне ўсіх паказчыкаў у падрыхтоўцы маладых спецыялістаў па стацыянарнай і завочнай формах навучання, паглыбленне і павышэнне эфектыўнасці, больш хуткае ўкараненне ў вытворчасць вынікаў навуковых даследаванняў. Адзначана, што яшчэ далёка не ў поўнай меры выкарыстоўваецца ў цэлым высокі навуковы патэнцыял нашага ўніверсітэта, яшчэ не адчуваецца паўсядзённая заклапочанасці кожнага вучонага і выкладчыка аб падрыхтоўцы маладых кадраў з універсітэцкай адукацыяй сапраўды высокай кваліфікацыі. Як вынік, пакуль што не глыбока здавальняючымі дасягнуты аб'ём і якасць характарыстыку друкаванай прадукцыі, аўта-

рамі якой з'яўляюцца члены ўніверсітэцкага калектыву, далёка не ўсе навуковыя распрацоўкі адпавядаюць усё больш узрастаючым сучасным патрабаванням.

Істотнага палепшэння патрабуе падрыхтоўка студэнтаў да будучай самастойнай працы. Няможна з іх з усёй сур'езнасцю і настойлівасцю авалодаць выбранымі спецыяльнасцямі. Разам з тым няма такіх, хто займае месца ва ўніверсітэце не па праву.

У перыяд карэннай перабудовы вышэйшай школы, як прадугледжана рашэннямі XXVII з'езда КПСС, патрэбны рашучая барацьба з усімі негатыўнымі з'явамі, круты паварот да максімальнага выкарыстання наяўных рэзерваў і магчымасцей. Гэтая думка чырвоная нітка прарадзіла праз усё выступленні. Адначасова гаварылася і аб цяжкасцях, якія неабходна пераадоўваць агульнымі намаганнямі.

На Савеце ўніверсітэта вызначаны задачы калектыва ГДУ на юбілейны для савецкай краіны год. Іх ажыццяўленне з'явіцца першым прыкметным укладам у перабудову вышэйшай школы.

На Савеце заслуханы навуковы даклад загадчыка кафедры палітэканоміі дацэнта У. Ф. Бондарова «Праблема ўдзялення ў калгасны і саўгасны на малаўрадлівых землях».

З'ЕЗДЫ ПРАФСАЮЗАУ НАДЗЕЛЕНА ВЫСОКІМ ДАВЕР'ЕМ

У канцы студзеня бягучага года ў Маскве адбыўся X з'езд работнікаў асветы, вышэйшай школы і навуковых устаноў. 900 дэлегатаў прадстаўлялі на ім больш чым дзевяціцільённы атрад настаўнікаў, дашкольных работнікаў, выкладчыкаў ВНУ, вучоных, студэнтаў, рабочых і служачых галін.

Са справаздачным дакладам аб рабоце ЦК прафсаюза і яго задачах у святле патрабаванняў XXVII з'езда КПСС выступіў старшыня ЦК прафсаюза Р. А. Паплаў. Ён, у прыватнасці, адзначыў, што прафкамом ВНУ сумесна з ректаратамі трэба ўдзяляць першаступенную ўвагу перабудове вучнёўна-выхаваўчага працэсу, зрабіць акцэнт на самастойную

работу студэнтаў. У кожнай ВНУ павінна быць распрацавана эфектыўная сістэма самакіравання, якая б уключала ў сябе асноўныя напрамкі ў дзейнасці вучобных груп, удзел прадстаўнікоў студэнцтва ў саветах факультэтаў і ВНУ, большую самастойнасць у выбары спецыяльнасці і факультытываў, размеркаванні ступенды і аказанні матэрыяльнай дапамогі. У справаздачым дакладзе гаварылася таксама аб неабходнасці ўзмацнення індыўдуальнай работы сярод студэнцкай моладзі, стварэння ў маладых калектывах атамасферы высокай адказнасці за якасць ведаў, выкаарнення фармалізму, стымулявання ва ўсім ініцыятывы і творчасці. Падкрэслівалася

думка і аб тым, што курс партыі на паскарэнне навукова-тэхнічнага прагрэсу патрабуе ад навуковых устаноў, ВНУ круглага павороту да аператываючага развіцця фундаментальных даследаванняў, іх практычнай накіраванасці.

Дэлегаты з'езда заслушалі даклады рэзійнай і мадлярнай камісій, прызналі работу ЦК прафсаюза за справаздачны перыяд здавальняючай, з вялікім нахлнем прынялі «Зварот да работнікаў асветы і навукі краін свету», у якім утрымліваецца заклік да настаўніцкай і навукова-педагагічнай грамадскасці планеты, да міжнародных і нацыянальных арганізацый работнікаў асветы, вышэйшай школы і на-

вуковых устаноў выкарыстоўваць свой аўтарытэт і ўплыў, каб садзейнічаць спыненню гонкі ўзброенняў, захаванню міру на Зямлі.

На з'ездзе зацверджаны Статут прафсаюза работнікаў асветы, вышэйшай школы і навуковых устаноў.

З'езд галоўнага прафсаюза выбараў кіруючыя органы прафсаюза — Цэнтральны камітэт і рэзійную камісію, дэлегатаў на XVIII з'езд прафсаюзаў СССР.

Ад нашага ўніверсітэта ў рабоце з'езда галоўнага прафсаюза прымаўла ўдзел дацэнт кафедры педагогікі і псіхалогіі В. П. Горленка. Яна выбрана дэлегаткам на XVIII з'езд прафсаюзаў краіны.

Узмацняюцца творчыя сувязі

паміж работнікамі шматтыражных газет спаборнічаючых паміж сабой абласных цэнтраў — Бранска і Гомелі. У канцы лістапада мінулага года гомельскія журналісты выяздзілі да сваіх калегаў у горад на Даянсе, а гэтымі днямі гасцінна прымалі іх у сябе. Рэдактары бранскіх шматтыражак мелі гутарку ў Гомельскім гаркоме КПБ, наведалі вытворчае аб'яднанне «Гомсель-

маш», дзе азнаёміліся з работнікамі рэдакцыі газеты «Сельмашевец», заводскага радыёвяшчання, з вялікай цікавасцю аглядзілі мясцовы музей, галюны зборачны канвеер па выпуску самаходных кармаўборачных камбайнаў. Госці пабывалі таксама на радыёзаводзе, дзе выходзіць шматтыражная газета «За ударны труд». Аб тым, як партком ажыццяўляе кіраў-

ніцтва сваім друкаваным органам ва ўмовах перабудовы, — гэта стала асноўнай тэмай размовы.

У ходзе сустрэчы адбыўся шырокі абмен вопытам па павышэнню эфектыўнасці шматтыражнага друку іных вытворчых калектываў, вышэйшых навуковых устаноў.

У бранскіх журналістаў засталася глыбокае ўражанне ад экскурсіі на нашаму гораду, убацьчаных новых праграм у Гомельскім дзяржцэнтры і абласным драмтэатры.

(Наш кар.).

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Кожны аўторак твяды ў пакоі прафкома (галюны корпус, ауд. 1-18) арганізоўваецца дзяжурства членаў жансавета ўніверсітэта. Выкладчыцы, супрацоўніцы ГДУ могуць звяртацца сюды з хваляючымі іх пытаннямі.

У першы і трэці аўторак кожнага месця дзяжурства праходзіць з 14 да 16 гадзін, у другі і чацвёрты — з 12 да 14 гадзін.
ЖАНСАВЕТ ГДУ.

70-годдзю Вялікага Кастрычніка, XX з'езду ВЛКСМ — дастойную сустрэчу!

САЦЫЯЛІСТЫЧНЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ

ЗВОДНАГА СТУДЭНЦКАГА АТРАДА ГДУ НА ПАДРЫХОУЧЫ ПЕРЫЯД

У выкананні рашэння XXVII з'езда КПСС актыўны ўдзел прымае студэнцкая моладзь Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Ударнай працай, высокай грамадскай актыўнасцю адначасна зводны студэнцкі атрад ГДУ свой 24-ы працоўны семестр звыш 900 камсамольцаў у розных галінах народнай гаспадаркі вобласці асаблі звыш 650 тыс. руб., правялі вялікую грамадска-палітычную работу.

Кіруючыся рашэннямі XXVII з'езда КПСС, наступных племумаў ЦК КПСС, XIX з'езда ВЛКСМ у год 70-годдзя Вялікага Кастрычніка зводны студэнцкі атрад універсітэта бярэ на падрыхтоўчы перыяд наступныя сацыялістычныя абавязальствы:

— Сацыялістычнае спароніцтва ў падрыхтоўчы перыяд правесці пад назвай: «70-годдзю Вялікага Кастрычніка, XX з'езду ВЛКСМ — дастойную сустрэчу!».

— Сфарміраваць зводны студэнцкі атрад ГДУ колькасцю ў 1040 байцоў.

— Падрыхтаваць па 3—5 лектараў на кожны атрад. Прарэцэнзаваць 100% тэкстаў лекцыяў.

— Падрыхтаваць 38 дружнаў па ахове прыроды, дружыннікаў, выратавальнікаў, адказных за консультацыйныя пункты, вясняна-патрыятычную, спартыўную работу, за работу па аказанню дапамогі сельскай школе, рэдактараў насьценных газет, кіраўнікоў агітбрыгад, старшын рэвізійных камісій, казначэй.

— Яасна правесці вучобу па тэхніцы бяспекі. Дабіцца 75% адзнак «выдатна» і 25% — «добра».

— Прарэцэнзаваць 100% канцэртных праграм агітбрыгад. Павысіць іх змест і тэматычную накіраванасць.

— Прыняць ўдзел у абласным «Тыдні студэнцкіх атрадаў».

— Заняць адно з прызывных месц.

— Яасна правесці вучобу кіраўнікоў атрадаў і ўсяго актыўнага студэнцкіх атрадаў.

— Абучыць 75% байцоў атрадаў будаўнічым спецыяльнасцям.

— Своечасова і якасна правесці дагаворную кампанію.

— Своечасова і арганізавана правесці медыцынскі агляд байцоў атрадаў.

— Рэгулярна змяшчаць у шматтыражнай газеце «Гомельскі ўніверсітэт» матэрыялы аб фарміраванні і падрыхтоўцы студэнцкіх атрадаў да працоўнага семестра-87.

— Выклікаць на сацыялістычнае спароніцтва ў працоўным семестры-87 студэнцкі зводны атрад Гомельскага політэхнічнага Інстытута.

Байцы зводнага студэнцкага атрада ГДУ запэўніваюць, што звыш з гонарам справяцца са сваімі сацыялістычнымі абавязальствамі і прыкладуць усе сілы для іх паспяховага ажыццяўлення.

Сацыялістычныя абавязальствы разгледжаны і зацверджаны на пасяджэнні камітэта камсамола ГДУ 20 студзеня 1987 года.

У першакурснікаў універсітэта і тых, хто не прымаў удзел у трэцім працоўным семестры, узнікае шмат пытанняў, звязаных з арганізацыйнымі момантамі студэнцкага патрыятычнага руху. Сёння на іх адказвае намеснік сакратара камітэта ЛКСМВ ГДУ па арганізацыйнай рабоце Юрыя Тараценка.

лючаным атрадам з прымаючай арганізацыяй.

— Колькі атрадаў будзе сфарміравана сёлета ў нашым універсітэце? Дзе яны будуць працаваць?

— Усяго ва ўніверсітэце будзе сфарміраваны 43 атрады, у састаў якіх увайдзе 1040 чалавек. 325 студэнтаў будуць заняты на будаўнічых работах,

— Такім студэнтам неабходна звярнуцца да ўрача медпуныкта ўніверсітэта з даведкай, заверанай у паліклініцы № 6.

— Які парадок пераходу байца з аднаго атрада ў другі? — Пераход магчымы толькі з дазволу штаба працоўных спраў універсітэта.

— Як вызначаецца база для фарміравання студэнцкіх атрадаў?

— Асноўную базу для фарміравання СА ў летні перыяд складаюць студэнты 1—5 курсаў, якія маюць у адпаведнасці з графікам вучэзнага працэсу двухмесячныя канікулы ў ліпені—жніўні або ў жніўні—верасні. Дадаткова ў састаў атрадаў могуць быць уключаны студэнты, якія маюць магчымасць па рашэнню адміністрацыі спалучаць у летні перыяд знамяленную або вытворчую практыку з удзелам у працоўным семестры.

— Якія мерапрыемствы заплавана правесці ў бягуных месяцах па ўніверсітэце па фарміраванню студэнцкіх атрадаў?

— 3 9 па 12 лютага пройдзе камсамольскія сходы ў групах з парадкам дня «Аб удзеле камсамольцаў групы ў трэцім працоўным семестры-87» з прыняццем персанальнага па кожнаму камсамольцу рашэння аб яго ўдзеле ці няўдзеле (пры наяўнасці ўважлівых прычын) у працоўным семестры.

Будзе весціся падрыхтоўка да работы школ камандзіраў і камісараў СА, навучанне байцоў атрадаў правілаў тэхнікі бяспекі. Камсамольскія бюро факультэтаў прымуць рашэнні аб залічэнні юнакоў і дзяўчат у састаў СА, аббудуцца агульнаатраднаыя сходы, на якіх байцы азнаёмяцца са «Статутам СА і Палажэннем аб студэнцкім атрадзе». Будзе сфарміраваны штабы лінейных атрадаў.

АБ ТЫМ, ШТО ЦІКАВІЦЬ СТУДЭНТАУ

— Які парадок залічэння ў атрад?

— Для залічэння ў студэнцкі атрад неабходна звярнуцца з асабістай заявай у камсамольскае бюро факультэта. Залічэнне ў атрад праводзіцца па рашэнню камсамольскага бюро факультэта ў індывідуальным парадку пры наяўнасці рэкамендацыі камсамольскай арганізацыі вучэбнай групы.

— Якія могуць быць падставы для адмовы ў залічэнні ў атрад?

— Такімі падставамі могуць быць: невыкананне студэнтам вучэбнай праграмы; медыцынскія проціпаказанні; парушэнне Статута студэнцкага атрада; незадавальняючыя веды па курсу тэхнікі бяспекі.

— Чым вызначаюцца тэрміны выезду атрада на работу і вяртання ў навучную ўстанову?

— Працягласць работы СА не павінна перавышаць працягласць канікулаў. Тэрміны выезду студэнцкага атрада на работу і вяртання ў навучную ўстанову вызначаюцца канкрэтай вучэбнай праграмай ВВУ і абавязальствамі, якія запісаны ў гаспадарчым дагаворы, за-

40 — у жывёлагадоўлі, 50 — на чыгунцы, 25 — у авіяатрадзе. Тры СА будаўнічага напрамку выедуць за межы рэспублікі: у Цюменскую вобласць — 40 байцоў, Пскоўскую — 25, Архангельскую — 25. Акрамя таго, будуць працаваць 4 навукова-вытворчыя атрады: для прапаганды вылічальнай тэхнікі (ствараецца на базе матэматычнага і эканамічнага факультэтаў), архелігічны (гістфіл) для працы раскопак у парку Імя Луначарскага для работы ў бюро турызму «Спадарожнік» (гістфіл). У Сухумскі гадвальнік малапаў зноў выедзе атрад біялагічнага факультэта.

— Дзе будуць працаваць летам студэнты, якія не змогуць выехаць у саставе студэнцкіх атрадаў?

— Такія студэнты будуць прыцягвацца да работы ва ўніверсітэце або на сельгасработы тэрмінам не менш 30 дзён, а ў верасні выедуць у саставе асенніх сельскагаспадарчых атрадаў у гаспадарчэй вобласці на ўборку ўраджаю.

— Які парадок афармлення медыцынскіх даведкаў для тых, хто не можа стаць байцом студэнцкага атрада на стану здароўя?

УЗНАГАРОДЫ БУДАТРАДАУЦАМ

Бюро ЦК ЛКСМ Беларусі, калегія Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР, прэзідыум Беларускага рэспубліканскага камітэта прафсаюзаў работнікаў асветы, вышэйшай школы і навуковых устаноў падалі вынікі рэспубліканскага сацыялістычнага спароніцтва сярод студэнцкіх атрадаў у працоўным семестры-86 і студэнцкіх атрадаў, занятых на асенніх сельскагаспадарчых работах у 1986 годзе.

За высокія паказчыкі ў вытворчай і грамадскай дзейнасці узнагароджаны памятнымі вышпеламі ЦК ЛКСМ Беларусі:

— сярод студэнцкіх атрадаў, якія актыўна ўдзельнічалі ў рабоце па ахове, рацыянальнаму выкарыстанню і ўзнаўленню прыродных рэсурсаў, — атрад «Верас» ГДУ (камандзір Г. Н. Янчук, камісар Е. А. Грышукі).

За вялікую работу па падрыхтоўцы і фарміраванню асенніх сельскагаспадарчых атрадаў, высокія вынікі ў вытворчай і грамадска-палітычнай дзейнасці, дасягнутыя ў перыяд уборкі ўраджаю 1986 года, узнагароджаны:

Ганаровай граматай Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР і спэшыяльнай прэміяй — Уладзімір Мікалаевіч Карака — старшы навуковы супрацоўнік ГДУ, камандзір сельскагаспадарчага атрада «Імпульс».

ПРЫКЛАДНЫ ПЛАН заняткаў па вывучэнню матэрыялаў студзенскага (1987 г.) Пленума ЦК КПСС

Важным этапам на шляху рэалізацыі рашэння XXVII з'езда партыі стаў студзенскі (1987 г.) Пленум ЦК КПСС. Улічваючы велізарную цікавасць да яго камуністаў, усіх савецкіх людзей, рэкамендуецца арганізаваць паглыбленае вывучэнне яго матэрыялаў у сістэме партыйнай, камсамольскай, масавай палітычнай і эканамічнай вучобы.

1. Студэнцкі (1987 г.) Пленум ЦК КПСС — буйная палітычная падзея ў жыцці партыі і краіны. Аб'ектыўны гістарычны аналіз развіцця савецкага грамадства, тэарэтычнае абгрунтаванне працэсу перабудовы. Стратэгічны курс КПСС на паскарэнне сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны. Адаўдзіна палітыка камуністаў і, вывадаў дакладна М. С. Гарбачова «Аб перабудове і кадровай палітыцы партыі», рашэнняў студзенскага Пленума ЦК КПСС. Шырокае цікавасць да матэрыялаў Пленума сусветнай грамадскасці.

2. Перабудова — аб'ектыўная неабходнасць. Дасягненні савецкага народа ў будаўніцтве сацыялізму — трывалая аснова развіцця планавой партыі, нашых заездаў на будучыню. Студэнцкі Пленум ЦК КПСС аб становішчы спраў у краіне

На працягу лютага-сакавіка г. г. мета-згодна правесці дзве спецыяльныя заняткаў. Лепш за ўсё зрабіць гэта ў форме адкрытага, задкаўленага абмену думкамі, у цеснай сувязі з жаўццём сваёй партыйнай арганізацыі, справамі працоўнага калектыву.

Прыклады навуцальнага плана заняткаў.

на рубяжы 70—80-х гадоў, прычынах негатыўных працэсаў і з'яў. Рэвалюцыйны характар курсу партыі на перабудову і паскарэнне. Сутнасць перабудовы, яе першыя крокі, узнікаючыя праблемы і шляхі іх вырашэння. Гарантыі паспяховага руху наперад, выключэння ранейшых памылак. Вынікі выканання плана 1986 г. (з выкарыстаннем мясцовых матэрыялаў).

Аналіз таго, як ідзе перабудова на даным прадырыжэме, у калгасе, саўгасе, навуковай установе і г. д. Практычнае выкарыстанне парастаў новага, узнікаючага вопыту перабудовы. Што перашкаджае руху наперад хутчэй і эфектыўней.

ранай сувязі сацыялізму і дэмакратыі. Курс партыі на дэмакратызаванне ўсіх сфер грамадскага жыцця. Развіццё дэмакратыі, паслядоўнае ўкараненне самакіравання на вытворчасці. Праект Закона СССР аб дзяржаўным прадпрыемстве (аб'яднанні). Удасканаленне савецкай выбарчай сістэмы. Расшырэнне ўнутрыпартыйнай дэмакратыі. Павышэнне ўзроўню і эфектыўнасці кантролю «зверху» і «знізу». Публічнасць, крытыка і самакрытыка — выпрабаваныя інструменты дэмакратыі. Арганічнае спалучэнне дэмакратыі і дысцыпліны, самастойнасці і адказнасці, правоў і абавязкаў службовых асоб, кожнага грамадзяніна. Развіццё нацыянальных адносін, роля і значэнне інтэрнацыянальнага выхавання.

4. Кадровае палітыка ва

Да 150-годдзя з дня смерці А. С. Пушкіна

ГЕНІЙ РУССКАЙ ПАЭЗІІ І БЕЛАРУСЬ

Жыццёвы і творчы шлях вялікага рускага паэта, які працякаў у бесперапынай, непахіснай і няроўнай барацьбе з сіламі реакцыі за сваю духоўную незалежнасць, за сваё права быць і заставацца, гаворачы словамі самога Пушкіна, «непадкупным голасам» і «рэхам рускага народа», быў грамадзянскім подзвігам, не ўступаючым рэвалюцыйнаму подзвігу дэкабрыстаў.

Не адно пакаленне выхоўвалася на выдатных пушкінскіх творах. І зараз неуміручая працягае рускага паэта працягае жыватворна ўздзейнічаць на думкі і сэрцы нашых сучаснікаў.

У нашай рэспубліцы, як і па ўсёй краіне і далёка яе межамі, імя Пушкіна адружана ўсеагульнай любоўю і павагай.

Яшчэ пры жыцці А. С. Пушкіна яго творы былі добра вядомы на Беларусі. Так, напрыклад, у Віцебскай гімназіі ў 30-х гадах XIX стагоддзя, як аб гэтым сведчыць следчая справа Т. Ладзі-Заблодскага, які быў арыштаваны за распаўсюджванне рэвалюцыйных вершаў, хадылі па руках забароненых цензурай спісы твораў А. С. Пушкіна. Аб гэтым апавядае І. Вас у артыкуле «Пушкін і Беларусь», які быў змешчаны ў газэце «Літаратура і мастацтва» за 9 лютага 1962 года.

У 1833 г. сам Пушкін атрымаў з Віцебска пісьмо, у якім адзін гарацых прыхільнік яго таленту пісаў, што па любіў «рускую паэзію, дзякуючы вечным творам Аляксандра Сяргеявіча».

Сам А. С. Пушкін двойчы праязджаў праз Беларусь: першы раз у маі 1820 г., калі накіроўваўся ў ссылку ў Екацярынаўск (зараз Днепрапятроўск), і другі — у жніўні 1824 г., едучы з Адэсы ў новае месца ссылки — вёску Міхайлаўскае. Праяжджаючы праз Беларусь, ён спыніўся ў такіх беларускіх гарадах і вёсках як Белца, Чачарск, Маргелёў, Орша, Бабынавічы, Віцебск, Полацк, Колпіна.

Паездкі па беларускай зямлі ў пэўнай ступені адбыліся на творчасці А. С. Пушкіна. Асабліва ў гэтым плане вылучаецца аповесць «Дуброўскі», у аснову сюжэта якой быў пакладзеныя разказы паэту яго сябрам П. В. Навічынскім эпизод з жыцця аднаго небагаціга беларускага шляхціча па прозьвішчу Астроўскі, які судзіўся з багатым і ўплывовым суседзем з-за зямлі.

У 1836 г. А. С. Пушкін у першай кнізе часопіса «Современник» з асаблівай цэльнасцю і спагадай пісаў пра цяжкі лёс беларускага народа — «народа здаўна нам роднага, але аджучанага ад Расіі лёсам вайны». Паэт гаварыў тут аб тым перыядзе ў гісторыі Беларусі, калі яна знаходзілася пад ігам польска-літоўскіх магнатаў.

Пачынаючы з другой паловы XIX ст. асобныя вершы Пушкіна ўжо распаўсюджваліся ў беларускіх вёсках. Хоць пераважная большасць сцяля была непісьменная, пушкінскія творы пранікалі ў сялянскую гучу дзякуючы таму, што чыталіся ўслых і перадаваліся па памяці. Яны становіліся папулярнымі і распаўсюджваліся ў вуснай перадачы нараўне з творами фальклору. Пры гэтым яны змяняліся нярэдка ў даталях, апрацоўваліся апавядальнікамі фанетычна, згодна з асаблівасцямі беларускага маўлення.

Шырокая папулярнасцю карысталіся на Беларусі такія творы А. С. Пушкіна як «Вязень» і «Чорны шаль».

Янка Купала ў сваіх успамінах пісаў, што ў юнацтве ён часта чуў песні на текст пушкінскага верша «Чорны шаль», лічачы, што гэта народная песня.

У 1899 г. у нашай краіне адзначалася 100-годдзе з дня нараджэння А. С. Пушкіна. Пушкінскі юбілей святкаваўся і на беларускай зямлі.

Як вядома з гістарычных крыніц, пры мінскім «Таварыстве аматараў прыгожых мастацтваў» была створана спецыяльная камісія для арганізацыі і правядзення юбілейных мерапрыемстваў у горадзе. У дзень пушкінскага юбілею камісія правяла ў будынку гарадскога тэатра літаратурна-музычны вечар. Вечары таксама прайшлі ў з імнімі і летнімі тэатрах, у рэальных вучылішчы, Марыінскай жаночай гімназіі. Мясцовымі аматарамі тэатра былі інсценіраваны апавесці А. С. Пушкіна «Барышня-сялянка» і «Станцыяны наглядчык». На вечары ў гарадскім тэатры быў прачытаны верш М. Ю. Лермантава «На смерць паэта».

«Такой урачыстасці, — пісала газета «Мінскі лісток» у нумары ад 26 мая 1899 г., — яшчэ не было ў нас».

Літаратурныя пушкінскія вечары адбыліся таксама ў Гомелі, Маргелёве, Віцебску, Гарадку, у многіх беларускіх мястэчках і вёсках. У газетах з'явіліся шматлікія артыкулы мясцовых аўтараў, прысвечаныя вялікаму паэту.

У саведні час цікавасць да творчай спадчыны і да самой асобы паэта непраўдліва вырастае. Яго творы сталі здымкавым усяго беларускага народа. За гадзі савецкай улады толькі ў нашай рэспубліцы было выдана больш 50 кніг твораў Пушкіна агульным тыражом каля двух мільянаў экзэмпляраў, у тым ліку больш 30 кніг у перакладзе на беларускую мову тыражом каля 600 тысяч экзэмпляраў.

У 1949 г. працоўныя Саветаў Беларусі разам з усім прагрэсіўным чалавечтвам урачыста адзначылі 150-годдзе з дня нараджэння Пушкіна. Генію рускай паэзіі прывялілі з нагоды юбілею вершы многія беларускія паэты — П. Броўка, М. Танк, М. Лужанін, К. Кірэнка, А. Вялюгін, М. Аўрамчык, М. Калачынскі, С. Грахоўскі і інш. У беларускім друку былі апублікаваны артыкулы аб жыцці і творчасці А. С. Пушкіна, лісьменнікаў і паэтаў М. Лынькова, П. Глебка, Я. Брыля, П. Панчанкі, М. Танка.

Шырока былі прадстаўлены драматычныя творы Пушкіна, а таксама інсценіроўкі як на рускай, так і ў перакладзе на беларускую мову ў тэатрах нашай рэспублікі. На сцэне Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купала ў Мінску была пастаноўлена «Капітанская дачка», Беларускае дзяржаўнае тэатры імя Якуба Коласа ў Віцебску ажыццявіў інсценіроўку «Дуброўскага», у Гомельскім абласным тэатры ішла трагедыя «Каменны гошць», урыўкі з «Барыса Гадуюна» і інсценіроўка паэмы «Цыганы».

Цяжка пераацаніць велзарны ўплыў генія вялікага рускага паэта на літаратурную творчасць беларускага народа. Так, ужо ў адным з першых помнікаў беларускай літаратуры XIX ст. — ананімнай сатырычнай паэме «Тарас на Парнасе» — упаміналася імя Пушкіна. Невядома аўтар за павагай і любоўю гаворыць аб выдатным паэце і на першае месца на Парнасе ўводзіць не Булгарына і Грэча, а менавіта Пушкіна, яго пазытычных саратнікаў і паслядоўнікаў Лермантава, Жукоўскага і Гогаля.

Матывы пушкінскай аповесці «Барышня-сялянка» відэаю аджучаюцца і ў камедыі «Сялянка» Дуніна-Марцінкевіча. Яшчэ ў самым пачатку свайго творчага шляху класікі беларускай літаратуры Янка Купала і Якуб Колас зазналі жыватворны ўплыў паэзіі А. С. Пушкіна. Якуб Колас успамінаў, што ў маленстве, калі ён быў пастушком, ён насяў у торбачы томік пушкінскіх вершаў і паэм і ў вольныя хвіліны чытаў іх, многія забучваючы на памяць. «Я мог, — пісаў ён, — прачытаць на

памяць ад пачатку да канца «Палтаву», «Братоў — разбойнікаў», «Цыганаў» і шмат лірычных вершаў. Розумам я тады, магуць чытаць, не разумее яшчэ гэтай бессмяротнай паэзіі, але сваім дзіцячым сэрцам аджучаў непераадольную ўладу чароўнага пушкінскага верша, гармонію зместу і формы». І наўрад ці з'явіліся б яго паэмы «Новая зямля», «Рыбакова хата», лірыка і проза, як зазначаў сам Колас, калі б не было Пушкіна з яго «Яўгена Анегіным», «Медным коннікам», «Вольнасцю», «Пасланнем у Сібір» і казкамі.

Вельмі любіў паэзію А. С. Пушкіна і Максім Багдановіч. Ён выхоўваўся на класічнай рускай паэзіі і, у першую чаргу, на творах Пушкіна. Дарчы, як сьведчае Н. І. Лапідус у артыкуле «Максім Багдановіч — літаратурны крытык», змешчаным у шостым нумары часопіса «Неман» за 1961 г., М. Багдановіч быў выдатным следчыкам творчасці А. С. Пушкіна. У адным са сваіх артыкулаў, апублікаваным у дваццаць васьмым выпуску Акадэміі навук «Пушкін і яго сучаснікі» за 1917 г., ён адзін з першых у дарэвалюцыйнай пушкінскай ўказу на фальклорныя вытокі пушкінскай паэзіі.

У саведні час маладыя беларускія паэты, адраўляючыся ў цяжкі літаратурны шлях, вывучалі творчы вопыт вялікага Пушкіна і ў сваіх творах выкарыстоўвалі і працягалі пушкінскія традыцыі.

Якуб Колас, адзначаючы пушкінскі ўплыў на творчасць беларускіх паэтаў, сказаў наступнае: «Пявуаць і тонкая лірыка Паўлюна Труса з яе яркімі пейзажамі і самабытнымі вобразамі нарадзілася пад непасрэдным уплывам пушкінскай лірыкі. Глыбокія па думцы і пацучоццю, напоўненыя грамадзянскім гучаннем вершы-раздумы Пятра Глебка бяруць свой пачатак у пушкінскіх элегіях, яго драматычныя паэмы «Над Барозай-ракой» і «Святло ў усходу» створаны пад уплывам «Барыса Гадуюна». У атрымаўшых шырокае прызнанне паэмах і вершах П. Броўкі з іх сапраўднай народнасцю — тая ж класічная школа рускага генія».

М. Танк, гаворачы аб уплыве пушкінскай творчасці на беларускую літаратуру, у артыкуле «Магутная зброя» пісаў: «Пушкін — адна з самых светлых з'яў у сусветнай паэзіі. Нам, беларусам, ён асабліва блізка як пясняр вялікага брата рускага народа. Пад жыватворным пушкінскім уплывам расла і развілася беларуская літаратура. Нельга сёння знайсці ў нас паэта, у творчасці якога не аджучаўся б гэты ўплыў. Незвычайная глыбіня і прызрысць думкі, магутная, усёпакараючая сіла яго паэзіі захавалі і акрылія. Уросшая сваімі каранямі ў рускую зямлю, непарыўна злітая з народам, з яго гісторыяй, думкамі і спадыняваннямі, творчасць вялікага паэта заўсёды будзе для нас крыніцай натхнення».

Аджучаючы на сваёй творчасці ўплыў чароўнай ліры Пушкіна, беларускія лісьменнікі лічылі сваім абавязкам зрабіць пераклады яго твораў на родную мову. Першыя спробы ў гэтым напрамку зрабілі А. Гурыньовіч і М. Багдановіч. Яны пераклалі асобныя вершы А. С. Пушкіна. Лірыку перакладалі таксама П. Броўка, М. Танк, П. Глебка, М. Лужанін і іншыя паэты. «Меднага конніка» на беларускую мову пераклаў Янка Купала, «Палтаву» — Якуб Колас, «Цыганаў» і «Яўгена Анегіна» — Арыада Кулішоў, «Барыса Гадуюна» — Пятро Глебка. Вядомы беларускі празаік К. Чорны пераклаў «Дуброўскага», «Капітанскую дачку» і «Станцыяна наглядчыка».

Поўны глыбокай павагі і любіў да вялікага рускага паэта беларускі народ светла ўшаноўвае памяць аб А. С. Пушкіне.

В. ЯДУХНА,
асістэнт кафедры беларускай літаратуры.

24-га студзеня 1987 года на 50-м годзе жыцця раптоўна памёр дацэнт кафедры рускай літаратуры Усевалад Васілевіч Казлоў.

Усё жыццё і працоўная дзейнасць У. В. Казлова былі звязаны з Гомелем. Па заканчэнні Гомельскага педагагічнага інстытута імя В. П. Чкалова ён працаваў у Дзяржаўным архіве Гомельскай вобласці, у архіўным аддзеле абышканіама, Доме папільтасеты абкома КПБ.

З кастрычніка 1970 года і пакуль білася сэрца Усевалада Васілевіча нястомна працаваў у калектыве нашага ўніверсітэта. На працягу васьмі гадоў ён быў сакратаром парткома, затым пачаў чыць у аспірантурі, выкладаў на гісторыка-філалагічным факультэце, дзе некаторы час быў намеснікам яго дэкана.

У калектыве ўніверсітэта ведалі У. В. Казлова як прынцыповага, патрабавальнага і разам з тым чулага і добразмыслага партыйнага ваяка і педагага-вучонага.

Поле дзейнасці У. В. Казлова было даволі шырокім. Партыйную, навукова-педагагічную дзейнасць ён плённа спалучаў з актыўнай грамадзкай работай: неаднаразова выбіраўся членам гаркома КПБ, быў дэпутатам гарадскога Савета народных дэпутатаў, намеснікам старшыні праўлення абласнай арганізацыі таварыства «Веды», пазаштатным лектарам абласнага камітэта партыі, выкладчыкам ўніверсітэта марксізму-ленінізму абкома КПБ.

Працоўная і грамадзкая дзейнасць У. В. Казлова адзначана медалём «За доблесную працу» ў азнаменаванне 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна.

З жыцця заўчасна ўйшоў чалавек, які карыстаўся заслужаным аўтарытэтам і павагай. Светлая памяць аб ім на доўга захавецца ў сэрцах тых, хто працаваў побач з ім, хто яго ведаў.

Б. В. БОКУЦЬ, М. І. СТАРАВОЙТАУ, Л. А. ШАМЯТКО, М. В. НАВУЧЫЦЭЛЬ, Л. Н. СЕЧКА, У. А. ШАУЧЭНКА, Г. Д. ВЕТЛУГАЕВ, І. В. НАМКЕВІЧ, Ю. А. ПРАЛЯСКОЎСКИ, М. Н. МУРАШКА, М. Ф. ГУЛІЦКІ, В. Ф. МАСЛОКОУ, С. Ф. АЛЕШКА, У. Д. АРЭШЧАНКА, Б. М. ЗАЙЦАУ, М. В. МАКСІМЕНКА, А. П. ПІЧУК, У. Ф. ФІЛІШЧУК, У. В. АНГЧЭНКА, У. М. САВАЛЕНКА, П. У. СЦЯЦКО, І. Ф. ШТЭЙНЕР, Р. Р. ЛАЗЬКО, А. А. РУБАН, А. М. ДЗЕМІДЗЕНКА, Н. І. КОЛТЫШОВА.

Сустрачы з Пушкіным

Праходзяць гады, а Аляксандр Сяргеявіч Пушкін і яго творы жывыя, сучасныя, любімыя. Памяць паэта, 150-годдзе з дня смерці якога адзначыцца 10 лютага, прысвечана казкам кінафільмаў, пачаты ў гарадах і вёсках рэспублікі.

Навінка экрану — мастацкая стужка «Апошняя дарога» вытворчасці кінастудыі «Ленфільм».

У кінатэатрах і клубах паказваецца таксама двухсерыйная мастацкая стужка «Барыс Гадуюў», створаная сумесна

кінематаграфістамі СССР, Чэхаславакіі і Заходняга Берліна па аднайменнай трагедыі А. С. Пушкіна. Яе пастаноўку ажыццявіў Герой Сацыялістычнай Працы, народны артыст СССР Сяргей Бандрчук. Ён жа выконвае і галоўную ролю.

У праграме паказу — мастацкія кінастужкі «Дуброўскі», «Каменны гошць», «Капітанская дачка», «Мяцеліца», «Асе-
(БЕЛТА).

нія званы», «Руслан і Людміла», «Моцарт і Сальері», «Казка пра цара Салтана».

Многа цікавага з жыцця вялікага паэта раскажучу глядачам хранилальна-дакументальныя і навукова-папулярныя кінафільмы, а дзевяцера ўбачыць мультыплікацыйныя кінастужкі па казках Пушкіна.

Сёння праўленне арганізацыі таварыства «Веды» ГДУ адкрывае на старонках шматтыражнай газеты «Гомельскі ўніверсітэт» новую рубрыку. Спадзяемся, што матэрыялы, якія будзе змяшчацца ў ёй, зацікавяць не толькі слухачоў Школы маладога лектара, але і ўсіх нашых чытачоў.

ЗАНТЫЧНАЙ СПАДЧЫНЫ

Достойнства стыля заключаецца в ясности; доказательством этого служит то, что, раз речь не ясна, она не достигает своей цели. Стыль не должен быть ни слишком низок, ни слишком высок, но должен соответствовать предмету речи...

Слушатель всегда сочувствует оратору, говорящему с чувством, если даже он не говорит ничего основательного; вот таким-то способом многие ораторы с помощью только шума производят сильное впечатление на слушателя...

Что же касается внешней формы речи, то наибольшее значение придается суждениям, в которых употребляются противоположения... Я говорю, что те выражения представляют вещь наглядно, которые изображают ее в действительности...

АРИСТОТЕЛЬ.

У человека с коротким умом язык обыкновенно бывает слишком длинный.

АРИСТОФАН.

Когда суть дела обдумана заранее, слова приходят сами собой.

Краткость нужна, чтоб не путалась мысль, а стремилась свободно.

ГОРАЦИИ.

Не так говорите, чтобы мог понять, а так, чтобы не смог не понять вас судья.

Сила духа и страсть делают людей красноречивыми.

Слишком старательные поиски за словами часто портят всю речь. Лучшие слова — это те, которые являются сами собой; они кажутся подсказанными самою правдой...

КВИНТИЛИАН.

Когда слово не бьет, то и палка не поможет.

СОКРАТ.

Много говорить и много сказать — не одно и то же.

СОФОКЛ.

Как в жизни, так и в речи нет ничего труднее, как видеть, что уместно... Такт не только в содержании, но также и в выражении... Что уместно: это зависит и от существа дела, о котором говорится, и от лиц, и говорящих и слушающих.

Наилучший оратор тот, который своим словом и научает слушателей, и доставляет удовольствие, и производит на них сильное впечатление.

Величайшее из достоинств оратора — не только сказать то, что нужно, но и не сказать того, что не нужно.

В ораторской же речи нет ничего наперед установленного, кроме требования, чтобы она не была бесформенной или слишком стесненной, или беспорядочной, или наконец, однообразно текущей.

Достойная задача оратора заключается в том, чтобы избегать затасканных и приевшихся слов, а пользоваться избранными и яркими, в которых обнаруживаются известная полнота и звучность.

Материал подрыхтаваны старшынэй ўніверсітэцкай арганізацыі таварыства «Веды» І. Нямкевічам па кнігах: «Мысли об ораторском искусстве» — М.: Знание, 1966. «Мысли и афоризмы». — Баку: Азернешр, 1982.

АЙ, ДЫ ЗІМУШКА, ЗІМА!..

Фота А. Ульянінай.

ЗАПРАШАЕМ НА КАНЦЭРТЫ

Шмат цікавых і змястоўных сустрач абяцаюць аматарам музыкі канцэртныя залы г. Гомеля ў лютым. Сярод іх — выступленне камернага ансамбля Уладзімірскай філармоніі пад упраўленнем заслужанага дзеяча мастацтваў РСФСР Віктара Карначова. Канцэрты калектыву заўсёды выклікаюць вялікую цікавасць манерай выканання, творчым напраўкам. У праграме выступлення — творы Баха, Расіні, Глюка, Паэра, Пашкевіча. Тым, хто любіць ігру на баяне, будзе цікава сустрацца з народным артыстам СССР Ю. Казаковым. Ім будучы выкананы творы рускай і заходняй класікі, п'есы савецкіх кампазітараў, народныя мелодыі.

20-га лютага адбудзецца канцэрт лаўрэата міжнародных конкурсаў квартэта арф. Уздэльніц гэтага калектыву

аб'ядноўвае імкненне перадаць любоў да музыкі, да арфы самым шырокім масам слухачоў, раскрасць новыя магчымасці старажытнага інструмента. Квартэт не абмяжоўваецца сольнымі канцэртамі, ён выступае з сімфанічным аркестрам, выконваючы канцэрты Баха, Гендэля, Шчадрына, Аўчыніківа і іншых кампазітараў. Квартэт пабываў у многіх гарадах Савецкага Саюза, за мяжой.

23-га лютага на сцэне музвучылішча імя Сакалоўскага, выступіць Дзяржаўная заслужаная акадэмічная капэла «Думка» Украінскай ССР. Гэта калектыв, якім кіруе заслужаны дзеяч мастацтваў УССР Я. Саўчук, з'яўляецца нястомным прапагандыстам цудоўных узораў харовай творчасці Украінскіх і рускіх савецкіх кампазітараў, песень братніх народаў

і лепшых твораў сусветнай музыкі.

Для моладзі, якая любіць эстраду, прапануюцца канцэрты папулярнай эстраднай групы «Саюз» пад кіраўніцтвам І. Раманава. Яны адбудуцца 12—16 лютага ў Палацы культуры чыгуначнікаў імя У. І. Леніна.

А. ПАНАМАРОВА,
рэдактар па рэкламе абласной філармоніі.

АМАТАРАМ КІНО

У лютым—сакавіку на экраных кінатэатра «Спартак» будучы паказаны філмы:

«Тэма» (аўтары сцэнарый — Г. Панфілаў, А. Чарвінскі, рэжысёр — Г. Панфілаў). Гэта стужка—аб крызісных станах у духоўным свеце чалавека, калі выратаванне магчыма толькі з дапамогай асабістай духоўнай і маральнай устойлівасці.

«Журботная баздушнасць» (аўтар сцэнарыя — Ю. Арабаў, рэжысёр — А. Сакураў). Гэта фантазія па матывах п'есы В. Шоу «Дом, дзе разбіваецца сэрца». Фільм раскавае пра грамадства, якое зусім аграфіраваўся як чалавечае грамадства.

«І карабель плыве...» Гэта 18-я па ліку работа вядомага Італьянскага рэжысёра Ф. Феліні. У фільме трыговы рэжысёра за лёс мастацтва зліваецца з трыговай за лёс свету, за само існаванне чалавецтва.

Сачыце за рэкламай.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, дэканат і кафедры гісторыка-філалагічнага факультэта глыбока смуткуюць з выпадку заўчаснай смерці дацэнта кафедры рускай літаратуры КАЗЛОВА Усевалада Васільевіча і выказваюць сваё спакуванне родным і блізкім памёршага.

Дэканат біялагічнага факультэта, кафедра хіміі выказваюць глыбокае спакуванне асістэнту гэтай кафедры ТКАЧЭНКА Надзеядзе Рыгораву з выпадку напаткаўшага яе гора — смерці МАЦІ.

Асновы здаровага ладу жыцця студэнтаў

КУЛЬТУРА ХАРЧАВАННЯ

Чалавек здаўна разглядаў харчаванне як адзін з важнейшых фактараў для ўмацавання здароўя. Парушэнне рэжыму харчавання, яда ўсухам'ятку, аднастайнае ежа нярэдка прыводзіць да захворванняў страўнікава-кішчэчнага тракту. Даволі часта хварэюць гастритам — хранічным запаленчым працэсам слізістай страўніка — студэнты. Гэта — вынік нерацыянальнага іх харчавання. Так, вывучэнне гігієнічных асноў ладу жыцця студэнтаў паказала, што каля 40% з іх абеднаюць пазней 18 гадзін, а вячэраюць пасля 21 гадзіны. У будучым у асоб, якія перанеслі ў студэнцкай гады захворванні страўнікава-кішчэчнага тракту, магчыма развіццё хранічных працэсаў, які цяжка вылячыць.

Аснову рацыянальнага харчавання складаюць бялкі, тлущы, вугляводы, вітаміны і мінеральныя рэчывы,

якія чалавек атрымавае з ежай.

Бялкі маюць найбольшае значэнне для жыццядзейнасці арганізма. Яны з'яўляюцца структурай асновай усіх клетак цела. Сярэдняя патрэбнасць арганізма ў бялках складае 1—1,3 г на адзін кг масы цела. Пры павелічэнні фізічнай нагрузкай патрэбнасць у бялках узрастае ў 1,5 раза. З раслінных бялкоў найбольшай каштоўнасцю валодаюць бялкі соі, фасолі, бульбы, рысу, грэчкі, аўсянкі.

Тлущы — найбольш канцэнтраваная крыніца энергіі. Акрамя таго, яны разам з бялкамі ўтвараюць структурную аснову клетак, абарняюць арганізм ад перахладжэння, служыць натуральнымі крыніцамі вітамінаў А, Е, D.

Патрэбнасць арганізма ў тлущах складае 1—1,2 г на адзін кг масы цела. З агульнай колькасці тлущаў, якія ўваходзяць у ежу, рокамен-

дуюца ўжываць 30—40% расліннага паходжання. Лішак тлущаў прыносіць шкоду арганізму: парушаецца абмен рэчываў.

Вугляводы лічацца асноўнай крыніцай забеспячэння нармальнага функцыянавання няравнай сістэмы. Дакана, што пры інтэнсіўнай разумовай дзейнасці расход вугляводаў павышаецца. Яны іграюць важную ролю ў абмене бялкоў, акісленні тлущаў. Лішак вугляводаў вядзе да атлусцення, салейнічае развіццю атэрскалярозу, дыябету, карыясу зубоў. Таму ў якасці вугляводаў рэкамендуецца больш ужываць бульбу, крупы, фрукты. Сярэдняя сутачная патрэбнасць чалавека студэнцкага ўзросту ў вугляводах складае 4—5 г на адзін кг масы цела.

Каларыйнасць (энергетычнае каштоўнасць ежы) складае па ўстаноўленых нормах для юнакоў — 3300 ккал у дзень, для дзяўчат — 2800. Пры фізічных нагрузках на-

ларыйнасць ежы павінна па-высідца на 700—1000 ккал. Чалавек павінен есці 3—4 разы ў дзень. Змяняюцца колькасці прыёмаў ежы да двух разоў у дзень можа пры-весці да непажаданых выні-

каў. Рэжым харчавання не менш важны, чым рацыён ежы. Яна павінна быць гарачай, прымацца ў адзін і той жа час 3—4 разы ў дзень. Вячэраць трэба за паўтары—дзве гадзіны да сну.

Неабходнымі напам'янтамі харчавання з'яўляюцца вітаміны. Яны ўваходзяць у састаў ферментаў, актыўваюць абмен рэчываў, павышаюць імунітэт чалавека, яго разумовую і фізічную працэздольнасць. На здароўе чалавека ўплывае таксама дастатковае паступленне ў арганізм мінеральных рэчываў, якія ўтрымліваюць макра-, мікра- і ультрамікразэлементы: кальцый, фосфар, жалеза, натрыў, марганец, ёд, медзь і інш. Усё гэта трапляе ў арганізм з ежай.

Культура харчавання, выпрацаваная ў маладыя гады, дапаможа захаваць здароўе.

Е. ПІНЧУК,
учрач паліклінікі № 6,
член таварыства
Чырвоная Крыжа.